

Jos Koster

‘VERZAMELEN BLIJFT EEN AVONTUUR’

Ergens in het Brabantse buitengebied hebben wij afgesproken met Jos Koster van de JK Art Foundation, de kunststichting uit Den Bosch. Op de tuinrotonde voor het huis knipoogt een stapeling getordeerde koffiekannetjes van Klaas Gubbels naar de koffie-achtergrond van naamgever Koster. De Brabantse verzamelaar woont in deze lommerrijke omgeving te midden van zijn adembenemende collectie, die binnenkort als langdurig bruikleen naar Het Noordbrabants Museum gaat verhuizen.

‘Straks kan iedereen ervan genieten.’ Tekst **Floris Kappelle**

Bij binnenkomst valt ons oog op een Brueghel die wij nooit eerder zagen: *Allegorie op de schilderkunst* door Jan Brueghel de Jonge, een heerlijk paneel dat vanaf eind september in Het Noordbrabants Museum te zien zal zijn in de nu al spraakmakende tentoonstelling 'Brueghel: de familieëunie', die daarna zal doorreizen naar het Prado in Madrid. Ongeveer tachtig werken van vijf generaties Brueghel – inclusief vrouwelijke familieleden – geven een uniek overzicht van het oeuvre van deze beroemde familie die gedurende anderhalve eeuw een centrale rol speelde in de Europese kunstwereld. Dit werk van Brueghel toont een inkijk in de wereld van de schilderkunst. In dit schouwspel van vakmanschap en verwondering ontdek je steeds iets nieuws. Een proeve van bekwaamheid als spil in de veelzijdige verzameling van de JK Art Foundation.

Smaak aan de muur

Al jong kwam Jos Koster in aanraking met kunst: 'Mijn ouders waren bevriend met een kunstverzamelaar die nauw verbonden was aan het Van Abbemuseum. Bij hem hingen werken van Permeke en Van Dongen aan de muur. Dat maakte al vroeg indruk op mij. Ook andere verzamelaars hebben mij op

het juiste spoor gezet. Jaren later toen onze koffiebranderij in Den Bosch werd getransformeerd tot kantoor wilde ik smaak aan de muur: litho's, steendrukken. Ik ging galeries in Amsterdam bezoeken en zo kwam ik in contact met kunstenaars als Appel, Erik Andriessse, Struycken, Corneille, etc. Daarna volgde de 17e-eeuwse kunst, dat was de periode dat de koffie en thee naar Europa kwamen. Zo begon voor mij als autodidact het serieuze verzamelen met een historische verbondenheid. De eerste aankoop was een stilleven van Abraham van Beijeren met een geschilde citroen, echt prachtig. Gevolgd door Jan Porcellis met een geweldig zeegezicht. Het water spatte als het ware uit het schilderij. En dan de kruisbessen van Adriaen Coorte, ook heel bijzonder. Later richtte ik mij op de Bergense School met onder meer Piet van Wijngaardt. Op de PAN kocht ik namens de stichting een Van Dongen die onlangs nog in het Singer Museum heeft gehangen. En zo begon een eclectische collectie met logische verbanden gestalte te krijgen.'

Breed publiek

De collectie van Koster begon als een wandeling door de kunstgeschiedenis. Met werken van oude meesters, op de voet gevolgd door moderne en hedendaagse kunst.

<< **Portret Jos Koster**
(foto Mirja Rinia)

<< **Salvador Dalí**,
Carry-le-Rouet, 1930, olie-
verf op paneel, 35x29cm

< **Jan Porcellis**, *Storm, een fregat in stormachtige wateren*, 17e-eeuw, olie-
verf op paneel, 50,5x82,5cm

> **Kees Van Dongen**, *Deux Yeux*, 1911, olie-
verf op doek, 65x54cm

> **Adriaen Coorte**, *Groene kruisbessen op een stenen richel*, 1705, olie-
verf op doek, 31,4x24cm

Bij de JK Art Foundation komen alle Europese stromingen voorbij, met museaal werk

Bruiklenen zijn regelmatig op reis gegaan naar musea als MoMA in New York, Albertina in Wenen, National Gallery of Art in Washington, Reina Sophia in Madrid, The Royal Academy in Londen en The National Art Center in Tokyo. Kunst toegankelijk maken voor een breed publiek geldt als doelstelling. Een belangrijke inspiratiebron was Thyssen Bornemisza in Madrid, een collectie met schilderijen daterend van de 15e tot de 21e eeuw. Ook bij de JK Art Foundation komen vrijwel alle grote Europese stromingen voorbij, met museaal werk van Rubens tot Picasso, van Mesdag tot Modigliani, van Mondriaan tot Miró. Vooraf Europese schilderkunst uit de late 19e en vroege 20e eeuw, maar net zo goed hedendaags en opkomende kunstenaars. Koster: 'Wij proberen van zoveel mogelijk stromingen goede vertegenwoordigers te vinden. En ik leer nog steeds, door bezoek aan veilingen, musea en de kunsthandel. Verder kijk ik goed rond op beurzen en ben ik actief op internet. Iedere ochtend word ik wakker met mijn favorieten op Artprice.'

Mooie momenten

Wie de kunstgeschiedenis zo breed in beeld wil brengen, loopt ongetwijfeld tegen hiaten aan. Koster: 'Inmiddels is de 17e eeuw afgerond met thema's als marine landschappen, portretten, ijstaferelen – Avercamp –, stadsgezichten en trompe-l'œil. Daarna slaat de collectie de Nederlandse Romantiek even over, uitgezonderd dan Alma Tadema. Het begint weer bij laat-impressionisme met Renoir en de postimpressionisten van Les Nabis, met abstracten van Maurice Denis en Vuillard. Dan de symbolisten met Odilon Redon en Fernand Khnopff, een van mijn favorieten, maar vrij zeldzaam, moeilijk aan te komen. En dan door naar het fauvisme, luminisme, dadaïsme, surrealisme. Kubisme is goed vertegenwoordigd, met bijvoorbeeld Delaunay die heel mooi hing in het Singer bij de tentoonstelling 'De ontdekking van het heden'. Een plek is immers ook heel belangrijk voor een schilderij. Het moet goed hangen. Naast schilderijen verzamel ik ook sculptuur, bijvoorbeeld van de Spaanse beeldhouwer Jaume Plensa, die nog op Art Zuid in Amsterdam heeft gestaan. Ja, ik leen graag uit.' 'Ik koop niet voor het depot, de werken moeten gezien worden. Ondertussen gaan wij door met het vullen van hiaten. Recent hebben we een vroege Toorop aangeschaft, pointillistisch en heel mooi. Een ander, nogal ambitieus project is »

Ik heb overigens geen favoriet. Alle werken zijn mij even lief. Daarom heeft de stichting nog nooit een werk verkocht.

Der Blaue Reiter. Ook zoeken we naar werk van Jawlensky. Er komt dus steeds meer bij. Ik heb overigens geen favoriet. Alle werken zijn mij even lief. Daarom heeft de stichting nog nooit een werk verkocht. Al met al aanleiding genoeg om contact te leggen met Het Noordbrabants Museum. We hebben daar al vaker in aparte ruimtes kleine tentoonstellingen gedaan, dat was echt leuk. Zoals een expo met hedendaagse Belgen: Borremans en Delvaux. Ook aan Museum Boijmans Van Beuningen heb ik geregeld werk uitgeleend. En aan musea in het buitenland. Dan kom je nog eens ergens. Zo reisde ik mee met onze Magritte naar het MoMA voor de opening. En onlangs naar Wenen met een werk van Modigliani. Dat zijn bijzondere momenten. Net zoals de onthulling van de Van Dongen als hoofdwerk en poster tijdens de tentoonstelling in Singer Laren. Echt fantastisch.'

Meer diepte en extra dimensie

Vanwege de toenemende bruikleenaanvragen en de wens om de collectie te delen met zoveel mogelijk mensen, is ze inmiddels opgenomen in de JK Art Foundation. Koster: 'Vervolgens hebben we besloten de collectie onder te brengen in Het Noordbrabants Museum. Hier krijgt ze echt

een functie. Niet onlogisch: mijn roots liggen hier en dus ook de oorsprong van de collectie. Mijn bedrijf was hier en nu kunnen we iets teruggeven aan deze omgeving in de vorm van een langdurige bruikleen. Met de intentie dat de collectie daar zal blijven. Zo krijgt de collectie van het museum meer diepte en een extra dimensie, en komen onze schilderijen goed tot hun recht. Op dit moment hangen er zo'n dertig werken van ons in de Quist Zaal: van Zero en Daniel Buren. Elk werk heeft zijn eigen verhaal en emotie. Soms sta je voor een schilderij dat zo indrukwekkend is, zoals deze Prampolini, de Italiaanse futurist. Die wilden wij absoluut aan de collectie toevoegen. Ik was volkomen gegrepen door de voorstelling. Echt te gek dat dat is gelukt. En nu met die geweldige tentoonstelling van Futuristen in Kröller-Müller is die kunstenaar weer helemaal actueel. Ja, zo blijft onze collectie verrassen. Het is een voorrecht al dit moois telkens te kunnen zien. Verzamelen blijft een avontuur, een ontdekkingsreis.' Binnenkort kan iedereen ervan genieten als de collectie op zijn eindbestemming is aanbeland in Het Noordbrabants Museum in Den Bosch. <<

www.jkart.com

< Pablo Picasso, *Tête de Pierrot*, 1926, olieverf op doek, 46x38cm

> René Daniëls, *Memoires van een vergeetal*, diptych, 1985, olieverf op doek, 100x170cm

